طراحی دو سناریو برای آینده اقتصاد ایران

معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه کشور از طراحی دو سناریو در ستاد اقتصادی دولت با هدف پیش‌بینی شرایط کشور در صورت تشدید تحریم‌ها خبر داد.

محمد قاسمی افزود: رئیس‌جمهور از ابتدای دولت چهاردهم بر این نکته تاکید داشته است که وقتی برنامه هفتم داریم دیگر نیازی به تهیه برنامه‌ای مجزا نیست. وی ادامه داد: در ستاد اقتصادی دولت بحث شد که کشور باید برای دو سناریو برنامه‌ریزی کند. یک سناریو این بود که ما دورانی مشابه دوران قبلی یا دورانی که دولت شکل گرفته، خواهیم داشت و سناریوی دیگر، سناریوی تشدید تحریم‌ها بود. همچنین مشخص شد که به دلیل کاهش توان رشد در اقتصاد ملی، حداکثر رشدی که در برنامه هفتم خواهیم داشت، با فرض ثبات شرایط و تشدید نشدن تحریم‌ها ۲ تا ۳/۵ درصد و نرخ تورم در طول پنج سال، حدود ۳۰ درصد خواهد بود. به گفته وی، برنامه ملی رشد اقتصادی توسط ستاد اقتصادی تنظیم و ابلاغ شده است. این برنامه در ۵ محور تنظیم شده که محور نخست آن رشد تولید و اشتغال و مواردی چون تأمین مالی، افزایش سهم بخش خصوصی در اقتصاد، افزایش سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی، راهبرد پیشرفت صنعتی و اصلاح نظام قیمت‌گذاری را در بر می‌گیرد.

بازگشت لاک پشتی ارزهای صادراتی

کارشناسان معتقدند حرکت کند بازگشت ارز حاصل از صادرات باعث نوسانات ارزی می‌شود

بازگشت ارز حاصل از صادرات در چند سال گذشته به یکی از چالش‌ها در اقتصاد ایران تبدیل شده و هرساله بانک مرکزی بر بازگشت ارزهای صادراتی تاکید دارد اما نتیجه مطلوب نیست و همه ارزهای صادراتی به کشور بازنمی‌گردد. از سوی دیگر با توجه به افزایش نرخ ارز و اجرای سیاست‌های ارزی در چند سال گذشته، زمینه‌ای فراهم شده تا شرکت‌ها از این تعهد خود با هدف کسب سود بیشتر خودداری کنند. پس از خروج آمریکا از برجام در سال ۹۷ و تشدید تحریم‌ها، دولت برای جبران محدودیت‌های ارزی، صادرکنندگان را ملزم کرد تا ارز حاصل از صادرات خود را به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند. در فروردین این سال بخشنامه رفع تعهد ارزی در دولت تصویب شد. در این بخشنامه مشخص شده که صادرکنندگان با چه روش‌هایی ارز را به چرخه اقتصادی کشور برگردانند. براساس آیین‌نامه اجرایی رفع تعهدات ارزی، مهلت برگشت ارز حاصل از صادرات چهار ماه از صدور پروانه گمرکی تعیین شده است. با این حال بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۲۰ شرکت صادرکننده در سال جاری حدود دو میلیارد دلار ارز خود را به کشور بازنگردانده‌اند و با هدف کسب سود بیشتر از اجرای تعهد خود سر باز زده‌اند. عدم بازگشت و عرضه ارز صادرکنندگان در حالی است که حدود ۸۵ درصد واردات کشور مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و ماشین‌آلات است و این اقدام سبب افزایش نرخ ارز و تورم خواهد شد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی روز شنبه هفته جاری در دیدار سران قوا و کارگزاران کشور، اصلاح وضع اقتصاد و بهبود معیشت مردم را بسیار مهم خواندند و بر اصلاح نظام ارزی کشور با توجه به تقویت پول ملی تاکید کردند. ایشان حفظ ارزش پول ملی را واجب و کاملا ضروری و در بهبود زندگی مردم و افزایش قدرت خرید آنان و ارتقای آبرو و اعتبار کشور مؤثر دانستند و گفتند: در این زمینه، بازگشت ارزهای حاصل از صادرات بسیار مهم است. رهبر انقلاب به برنامه شهید رئیسی برای وادار کردن شرکت‌های بزرگ دولتی برخوردار از درآمدهای ارزی به اجرای پروژه‌های بزرگ آبی، پالایشگاهی و نیروگاهی در مناطقی از کشور اشاره کردند و فرمودند: «البته گزارشی که از اقدامات آن شرکت‌ها به ایشان داده بودند، گزارشی مهمل بود و به هر حال، این قابل قبول نیست که درآمد ارزی شرکت‌های دولتی در اختیار دولت و بانک مرکزی قرار نگیرد و برای حل این مسأله باید تدبیری اتخاذ شود.»

۲۰ شرکت صادراتی در فهرست سیاه ارزی

براساس گزارش اخیر دیوان محاسبات کشور، ۲۰ شرکت عمده حقوقی و حقیقی که تعهدات ارزی خود را به‌موقع ادا نکرده‌اند، شناسایی شدند. این شرکت‌ها که عمدتا در حوزه‌های پتروشیمی، پالایشی و فولادی فعالیت می‌کنند، به‌دلیل عدم ایفای تعهدات ارزی خود، یکی از دلایل اصلی تاخیر در بازگشت ارز در سال ۱۴۰۳ شناخته شده‌اند. این موضوع در شرایطی مطرح می‌شود که بانک مرکزی به‌عنوان متولی اصلی حفظ و ارتقای ارزش پول ملی، بر لزوم بازگشت به‌موقع ارز حاصل از صادرات تاکید کرده است. براساس گزارش دیوان محاسبات، ۲۰ شرکت مورد بررسی در سال قبل، حدود ۹۰۰ میلیون دلار رفع تعهد ارز صادراتی را انجام نداده و امسال این رقم از دو میلیارد دلار عبور کرده است.

براساس این گزارش، یکی از دلایل اصلی عدم بازگشت ارز توسط این شرکت‌ها، پیش‌بینی ایجاد بازار ارز تجاری و افزایش قیمت ارز به‌دلیل مکانیزم عرضه و تقاضا در این بازار بوده است. این شرکت‌ها با توجه به افزایش احتمالی نرخ ارز، ترجیح داده‌اند ارز خود را در بازار آزاد به فروش برسانند تا سود بیشتری کسب کنند. این موضوع نه فقط به کاهش عرضه ارز در بازار رسمی منجر شده، بلکه به افزایش فشار بر نظام ارزی کشور نیز دامن زده است. جدای از شرکت ملی مس که نام آن از تریبون مجلس عنوان شده، در فهرست دیوان محاسبات نام ۹ شرکت پتروپالایشی دیده می‌شود. همچنین در این فهرست نام شش شرکت معدنی و فلزی به چشم می‌خورد. البته در فهرست مذکور نام یکی دو شخص حقیقی نیز وجود دارد که احتمال یک‌بارمصرف‌بودن کارت بازرگانی مذکور، دور از ذهن نیست.

پتروشیمی‌ها ارز خود را آوردند!

احمد مهدوی‌ابهری، دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنایع پتروشیمی در مورد این‌که چرا پتروشیمی‌ها ارز حاصل از صادرات را بازنگردانده‌اند، پاسخ داد: صنایع پتروشیمی از سال ۹۷ تا امروز ۹۹/۹۷ درصد از ارز خود را به کشور بازگردانده‌اند. سال گذشته ۱۲/۶ میلیارد دلار صادرات پتروشیمی داشتیم که ۱۰/۵ میلیارد دلار آن به کشور برگردانده شد. وی با اشاره به ۱۱/۵ میلیارد دلار صادرات پتروشیمی در در ۱۱ ماهه امسال، اعلام کرد: ۹ میلیارد دلار ارز پتروشیمی‌ها در بازار ارز تجاری و سامانه نیمایی سابق عرضه شده و ۲/۵ میلیارد دلار دیگر آن برای طرح‌ها، واردات قطعات و تجهیزات با مجوز هزینه شده است. این فعال بخش خصوصی ادامه داد: هر میزان نرخ ارز افزایش داشته باشد، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها هم بالا می‌رود و متضرر خواهند شد. ما در این زمانی که قیمت ارز بالا رفته، دلار کمتری را آوردیم.

۳۰ درصد ارزها برنگشت

علیرضا عابدینی، حسابرس بانک مرکزی در این باره اعلام کرد در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۲ درصد تعهدات ارزی پتروشیمی‌ها انجام نشده است؛ یعنی معادل ۸۸ درصد ارز این شرکت‌ها به کشور بازگشته ولی در سال ۱۴۰۳ این درصد عدم ایفای تعهدات پتروشیمی‌ها به ۳۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

وی ادامه داد: گزارشی که دیوان محاسبات تهیه کرده براساس داده‌ها و اطلاعاتی است که از سامانه‌های بانک مرکزی اخذ کرده و دیوان محاسبات این داده‌ها را بررسی و تحلیل کرده که به اعداد بالا رسیده است. حسابرس بانک مرکزی گفت: دیوان معتقد است با توجه به تبصره بند «ه» ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، باید همه تعهدات ارزی به چرخه اقتصادی کشور بازگردد. در مورد شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی باید تأکید کنم که این تعهدات ایفا نشده است.

کدام شرکت‌ها ارز خود را بازنمی‌گردانند؟

محسن زنگنه، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس گفت: نظام ارزی کشور از سال ۱۳۹۶ به یک نظام ارزی تبدیل شده که صادرکنندگان را به بازنگرداندن یا به تأخیر انداختن بازگشت ارز حاصل از صادرات خود، تشویق می‌کند؛ به‌طوری‌که تقریبا همه کسانی که به‌نحوی در این سال‌ها سکاندار نظام پولی و ارزی کشور بودند براساس یک نظریه غلط، افزایش قیمت ارز را ساده‌انگاری کرده‌اند و در عمل این پیام را به صادرکننده دادند که در بازگشت ارز خود تعلل کنند.

وی افزود: تاکنون در بازار ارز توافقی نزدیک به سه میلیارد دلار معامله صورت گرفته که بیش از ۵۰ درصد ارز عرضه‌شده در این بازار، دولتی بوده و نمی‌توان قضاوت کرد که این بازار می‌تواند از پول ملی صیانت کند یا نه.

این نماینده مجلس تاکید کرد: اقتدار دولت‌ها برای مقابله با ذی‌نفعانی مانند شرکت‌های بزرگ کم است؛ مثلا فلان شرکت صادرکننده، زیرمجموعه یکی از صندوق‌های بازنشستگی است و استدلال می‌کند که اگر ارز را دیرتر بیاورد، سود می‌کند و از این سود حقوق بازنشستگان را پرداخت خواهد کرد؛ بنابراین سود به جیب فرد خاصی نمی‌رود اما به هر حال دولت ذی‌نفع است. وی با تاکید بر این‌که عرضه و تقاضای ارز حتما باید یک نهاد تنظیم‌گر داشته باشد، ادامه داد: زمانی که ارز به کشور برنمی‌گردد، قیمت ارز هم افزایش پیدا می‌کند، زیرا تولیدکننده مجبور می‌شود ارز را از طریق قاچاق تأمین کند که این موضوع سبب افزایش قیمت ارز در بازار غیررسمی خواهد شد. سیدیاسر جبرائیلی، کارشناس اقتصادی می‌گوید: در حال حاضر، ۱۰۰ شرکت در کشور ۸۰ درصد صادرات را در اختیار دارند. ارز در اختیار این شرکت‌ها قرار دارد اما آن را وارد بازار نمی‌کنند؛ درحالی‌که تقاضا برای ارز وجود دارد و نیاز به آن احساس می‌شود، این شرکت‌ها عرضه را مهندسی می‌کنند تا نرخ ارز افزایش یابد و از این طریق سود بیشتری کسب کنند.

مکث

عامل نوسانات ارز

در حالی‌که اغلب صادرکنندگان شرکت‌های دولتی و خصولتی (شبه‌دولتی) هستند، ارز خود را به چرخه اقتصاد کشور بازنگردانده‌اند و این اقدام بر افزایش نوسانات ارزی دامن زده است.

هر چند بانک مرکزی به‌عنوان رئیس کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات، بر لزوم رفع تعهدات ارزی توسط شرکت‌های صادراتی اعلام کرده که اسامی این شرکت‌ها را به قوه قضاییه ارسال خواهد کرد؛ با این حال عدم بازگشت به‌موقع ارز توسط شرکت‌های عمده صادراتی، یکی از چالش‌های اصلی نظام ارزی کشور است که بر افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی، تورم و در نهایت سخت شدن معیشت مردم اثرگذار است.

جام جم
اقتصاد ۳
ECONOMY
سه‌شنبه ۲۱ اسفند ۱۴۰۳ شماره ۷۰۰۳

یادداشت

خشایار دماوندی | فعال بخش خصوصی

رشد اقتصادی با تقویت ظرفیت‌های پنهان فناوری

رشد اقتصادی در گرو میدان دادن به بخش خصوصی است و باید توجه داشت برای فعالیت مناسب بخش خصوصی نیاز است زیرساخت‌های لازم به‌موقع تامین شود. به عبارت دیگر، چنانچه ما به دنبال رشد اقتصادی ۸ درصدی هستیم، باید ظرفیت‌های پنهان را در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات شناسایی و به بخش‌هایی که قابلیت رشد دارند نیز توجه ویژه کنیم. در واقع باید نقاط مفقوده پازلی را که با آن مواجهیم، تکمیل کنیم.

لازم به یادآوری است یکی از مسائلی که در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با آن روبه‌رو هستیم، بحث تنظیم‌گری هوشمند بازار است. در این میان، این پرسش مطرح است که مفهوم تنظیم‌گری هوشمند بازار چیست؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت تنظیم گری هوشمند بازار یعنی استفاده از ظرفیت تولید داخل و محصولات بومی که می‌توانند جایگزین محصولات خارجی شوند و از این ظرفیت به میزانی استفاده شود که به نیاز صنعت پاسخ داده شود. چنانچه ظرفیت تولید داخل متناسب نبود، نیاز کشور از طریق واردات تامین شود. این درحالی است که باید توجه داشت در حوزه فعالیت ما، بخشی که به این مهم تسلط دارد، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. به عبارت دیگر، وزارت ارتباطات از نیاز بازار، نیاز اپراتورها، وضعیت زیرساخت‌ها و شبکه ملی اطلاعات آگاهی کافی دارد و متناسب با این نیاز باید بحث تنظیم‌گری بازار را انجام دهد.

مسأله دیگری که در این خصوص باید به آن توجه داشت، بحث تعرفه‌گذاری مناسب است. اکنون تولید و توسعه محصولات و تجهیزات ما براساس نرخ ارز صورت می‌گیرد، زیرا حدود ۵۰ درصد تجهیزات، قطعات، المان‌های الکترونیکی، مخابراتی و... از طریق واردات تامین می‌شود. برای نمونه می‌توان به کابل مخصوص حوزه مخابرات یا تجهیزات اندازه‌گیری و آزمایشگاهی اشاره کرد که تولید داخلی ندارند. به همین دلیل توسعه محصولات در این حوزه به نرخ ارز وابستگی دارد.

بنابراین وقتی هزینه‌ها در این بخش ارزی است، درآمدها نیز باید متناسب با نرخ ارز تغییر کند. باید توجه داشت که زنجیره تولید به هم وابسته است و چنانچه در این حوزه تعرفه‌گذاری مناسب انجام شود، در نهایت شهروندان خدمات را با کیفیت مطلوب دریافت خواهند کرد. به عبارت دیگر، وقتی در این حوزه هزینه‌های متناسبی پرداخت شود، این هزینه از طریق تنظیم‌گری هوشمند، صرف توسعه محصولات خواهد شد.

نکته دیگری که برای بهبود فعالیت بخش خصوصی در این حوزه باید به آن توجه داشت، بحث تامین مالی ارزی برای صادرات محصولات است. لازم به یادآوری است بیشتر کشورهایی که ما با آنها در حال کار هستیم، هزینه‌های لازم را با تاخیر پرداخت می‌کنند و این مسأله با توجه به مسائل اقتصادی روز کشور، شرایط را برای فعالیت بخش خصوصی دشوار می‌کند. به همین دلیل نیاز است از طریق در نظر گرفتن تسهیلات ارزی، وضعیت برای فعالیت بخش خصوصی بهبود پیدا کند.

ابلاغ رای هیات بدوی شعبه یک رسیدگی به تخلفات اداری
صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
آقای علی زحمتکش
شماره کارمندی: (۹۲۱۹۸۵)
طبق ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی به شما ابلاغ می‌شود براساس رأی قابل پژوهش به شماره ۱۴۰۳۴۷ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۱۷ هیأت بدوی شعبه یک رسیدگی به تخلفات اداری سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به مجازات اخراج از سازمان محکوم شده‌اید. ضمنا در صورت اعتراض به رأی صادره می‌توانید ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ درج این آگهی، اعتراض خود را به امور اداری محل خدمت ارائه نمائید تا مراتب از طریق هیات تجدید نظر رسیدگی به تخلفات اداری مورد بررسی قرار گیرد. بدیهی است در صورت عدم اعتراض شما در مهلت مقرر، رای صادره قطعیت می‌یابد.
اداره‌کل منابع انسانی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

بانک توسعه تعاون
TOSE'E TA'AVON BANK
نرخ حق الوکاله بانک توسعه تعاون
موضوع گزارش شماره ۱۱۷۶۸، د، ۲۲،۱۴۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۳،۱۱،۲۷ معاونت مدیر عامل در امور مالی و پشتیبانی در خصوص تعیین نرخ حق الوکاله سپرده‌های بانک در سال ۱۴۰۴ مطرح و در راستای اجرای مفاد ماده ۵۰، بخشنامه شماره ۹۴،۶۹۳۸۳ مورخ ۱۳۹۴،۰۳،۲۳ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با تعیین نرخ حق الوکاله سپرده‌های بانک در سال ۱۴۰۴ حداکثر به میزان ۳ درصد با رعایت ضوابط و مقررات ذیربط موافقت به عمل آمد.

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران
آگهی مناقصه عمومی دو مرحله ای همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه)
شماره ۳۰۶-۱۴۰۳/۱۲/۰۳ت (نوبت اول)
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در نظر دارد مناقصه عمومی با موضوع انجام خدمات مشاوره، مهندسی و نظارت در مجتمع طرح های اکتشافی و معدنی سیستان و بلوچستان را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ثبت ستاد ۴۰۰۳۰۰۱۴۸۰۰۰۱۳۸ و با جزئیات مندرج در اسناد مناقصه با تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۲۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (بیست و چهار میلیارد ریال) (واریز نقدی یا ضمانت نامه بانکی) برگزار نماید.
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ و مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت تا ساعت ۱۷ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۶ و مهلت ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۳۰ و جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۳۱ برگزار می‌گردد.
علاقمندان شرکت در مناقصه می‌بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی با شماره ۱۴۵۶ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
IMPASCO

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران
آگهی مزایده عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه)
شماره ۳۱۱-۱۴۰۳/۱۲/۰۳ت (نوبت سوم)
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران
به نمایندگی از سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
در نظردارد مزایده عمومی با موضوع انجام سرمایه‌گذاری به منظور اجرای کلیه مراحل اکتشاف و اخذ مجوزهای قانونی لازم (گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)، با امکان تداوم فعالیت در قالب قرارداد استخراج و فروش ماده معدنی در محدوده اکتشافی برایمه واقع در شهرستان مهاباد استان آذربایجان غربی را از طریق مزایده عمومی و با تضمین شرکت در مزایده به مبلغ ۲۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (بیست و یک میلیارد ریال) (واریز نقدی یا ضمانت نامه بانکی) اجرا نماید.
لذا بدینوسیله از علاقمندان دعوت به‌عمل می‌آید جهت کسب اطلاعات بیشتر و تهیه اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ و حداکثر تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۲۳ با در دست داشتن معرفی‌نامه و اصل فیش واریزی به مبلغ ۴ میلیون ریال به حساب ۴۰۰۱۰۵۳۴۰۴۰۲۸۳۶۷ با عنوان تمرکز وجوه شرکت‌های دولتی - شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به شماره شبا IR ۳۵۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۵۳۴۰۴۰۲۸۳۶۷ و شناسه واریز ۳۰ رقمی به شماره ۳۸۸۰۵۳۴۸۲۲۳۰۱۷۰۷۱۱۰۱۰۲۷۶۲۴۷۱۹۸ نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به آدرس: تهران، بالاتر از میدان ولیعصر، روبروی سینما استقلال، پلاک ۱۷۱۳ برج جنوبی، طبقه نهم، مدیریت امور حقوقی و قراردادها، دفتر امور اسناد مناقصه و مزایده مراجعه نمایند.
ضمنا مهلت ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۶ می‌باشد و جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۷ برگزار می‌گردد.
IMPASCO

جام جم
سازمان آگهی‌ها ۴۹۱۰۵۰۰۰
daneshpayam.agahi@gmail.com